

חרש לאמר-יהושע פרק ב דף מקורות 3

1. רות רבה פרשה ב ד"ה א רבי סימון

וישלח יהושע בן נון מן השטים וגו', ר' יהודה ור' נחמיה, חד אמר כלי נגרות היה בידם, מרגלים **חרש לאמר**, ר' נחמיה אומר כלי קדרות היה בידם מקדרין חרש לאמר, תני רשב"י חרש כמשמעו אמר להם עשו עצמכם חרשין ואתם עומדים על רזיהם, ר"ש בן אלעזר אומר מתוך שאתם עושים עצמכם חרשים אתם עומדין על אופניי [אופיה] שלהם, ויושבי נטעים, שהיו בקיאיין בנטיעה, על שם שנא' (במדבר יג) ויכרתו משם זמורה, וגדרה, שהטמינה אותן אחרי הגדר שנאמר ותאמר להם ההרה לכו, **ויש אומרים ששרתה עליה רוח הקדש**, עד שלא נכנסו ישראל לארץ, וכי מהיכן היתה יודעת שחזרין לשלשת ימים מיכן ששרתה עליה רוח הקדש, עם המלך במלאכתו ישבו שם, מכאן אמרו עשרה כהנים נביאים עמדו מרחב הזונה, ירמיה, חלקיה, שריה, מתסיה, חנמאל, שלום, ברוך, נריה, יחזקאל, בוזי, ויש אומרים אף חולדה הנביאה מבניי בניה של רחב הזונה היתה.

2. רד"ק יהושע פרק ב פסוק א

ות"י **ברז למימר ר"ל בסתר** שלחם כי לא רצה שידעו כל ישראל כדי שלא יפחדו בשלחו מרגלים והוא לא שלחם אלא לפי שידע שיצליחו בשליחותם וירחיבו לב ישראל בבשורות טובות,

3. במדבר פרק יג

(ב) **שָׁלַח לָךְ אַנְשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמִטָּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ כֹל נְשִׂיא בְּהֵם :**
(ג) **וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּאֲרָן עַל פִּי יְדֹנָד כָּלֶם אַנְשִׁים נְאֻשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה :**
(ד) **וְאֵלֶּה שְׁמוֹתֵם לְמִטָּה רְאוּבֵן שְׁמוּעַ בֶּן זִפּוֹר :**

4. במדבר פרק יג

(כו) **וַיֵּלְכוּ וַיָּבִיאוּ אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהָרֹן וְאֶל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל מִדְבַּר פָּאֲרָן קְדָשָׁה וַיֵּשְׁבוּ אוֹתָם דָּבָר וְאֵת כָּל הַעֲדָה וַיִּקְרְאוּ אֶת פְּרִי הָאָרֶץ :**

5. תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לה עמוד א

ילכו ויבאו - א"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: מקיש הליכה לביאה, מה ביאה בעצה רעה, אף הליכה בעצה רעה. + במדבר יג+ ויספרו לו ויאמרו באנו וגו', וכתוב:

6. במדבר פרק כא

(לב) **וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְרַגְלֵךְ אֶת יַעֲזָר וַיִּלְכְּדוּ בְּנֵי־תִיבַת <וויירש> וַיֹּרְשׁוּ אֶת הָאֶמְרֵי אֲשֶׁר שָׁם :**

7. במדבר רבה פרשה יט ד"ה לא וישב ישראל

לא וישב ישראל בכל ערי האמורי נשתייר יעזר וישלח משה לרגל את יעזר אותן מרגלים זריזין היו אמרו בטוחין אנו בתפלתו של משה וכבר שלח מרגלים לשעבר והביאו תקלה אנו לא נעשה כן אלא בהקב"ה נאמין ונעשה מלחמה עשו כך והרגו את האמורי אשר בה.

8. במדבר רבה פרשה טז ד"ה א הלכה מהו

שאיין לך חביב לפני הקב"ה כשליח שמשלח לעשות מצוה ונותן נפשו כדי שיציל בשליחתו ואין לך בני אדם שנשתלחו לעשות מצוה ונותנין נפשם להצליח בשליחותן כאותם שנים ששלח יהושע

בן נון שנאי (יהושע ב) וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים מי היו שנו רבותינו אלו פנחס וכלב והלכו ונתנו נפשם והצליחו בשליחותן,

9. במדבר כה

(ז) וַיָּרָא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקָּם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקְחַח רֶמֶחַ בְּיָדוֹ: (ח) וַיָּבֵא אֶחָד אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל הַקִּבְּהָ וַיִּדְקֹר אֶת שְׁנֵיהֶם אֶת אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאִשָּׁה אֶל קִבְּתָהּ וַתַּעֲצֹר הַמַּגִּפָּה מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ... (יא) פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת חַמְתֵּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָאוֹ אֶת קִנְיָתֵי בְּתוּכָם וְלֹא כָלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָתִי:

10. שמות רבה פרשה לג ד"ה ה ד"א ויקחו

סוס מוכן ליום מלחמה ולה' התשועה, אמר ר' יוסי דרש פנחס בעצמו, ומה אם הסוס שהוא נותן נפשו ליום מלחמה אפילו הוא מת נותן נפשו על בעליו, אני על קדושת שמו של הקב"ה עאכ"ו

11. במדבר פרק כה

(ז) וַיָּרָא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקָּם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקְחַח רֶמֶחַ בְּיָדוֹ: (ח) וַיָּבֵא אֶחָד אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל הַקִּבְּהָ וַיִּדְקֹר אֶת שְׁנֵיהֶם אֶת אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאִשָּׁה אֶל קִבְּתָהּ וַתַּעֲצֹר הַמַּגִּפָּה מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

12. ילקוט שמעוני תורה פרשת עקב רמז תתעה

וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים חרש לאמר לכו ראו את הארץ ואת יריחו, יריחו בכלל היתה ולמה יצאת מלמד ששקולה כנגד כולם, כיוצא בו אתה אומר וישלח אותם משה אלף למטה לצבא אותם ואת פינחס, פינחס היה בכלל ולמה יצא מלמד שהיה שקול כנגד כולם

13. תלמוד בבלי מסכת זבחים דף קטז עמוד א

כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף. מאי שנא התם דאמר (ליה) +מסורת הש"ס: דכתיב+: +יהושע ה+ ולא היה במ עוד רוח, ומ"ש הכא דקאמר: +יהושע ב+ ולא קמה עוד רוח באיש? דאפילו אקשוויי נמי לא אקשו. ומנא ידעה? דאמר מר: אין לך כל שר ונגיד שלא בא על רחב הזונה. אמרו: בת י' שנים היתה כשיצאו ישראל ממצרים, וזנתה [כל] מי שנה שהיו ישראל במדבר, אחר נ' שנה נתגיירה, אמרה: יהא מחול לי בשכר חבל חלון ופשתים.

14. תלמוד בבלי מסכת תענית דף ה עמוד ב

אמר רבי יצחק: כל האומר רחב רחב מיד נקרי. אמר ליה רב נחמן: אנא אמינא, ולא איכפת לי! - אמר ליה: כי קאמינא - ביודעה ובמכירה

15. רש"י יהושע פרק ו פסוק כג

(כג) ויבואו הנערים המרגלים - כאן היו צריכים זירוז ונעשו כנערים זריזים ובלילה הראשון היו כמלאכים ששמרו עצמן מן העבירה עם רחב הזונה לכך נקראו שם מלאכים ולכך נקראו אנשים מלאכים נערים:

16. תולדות יצחק במדבר פרק יד פסוק טו

ואם כן יהושע וכלב שניהם עבדו את יי, אבל יהושע עבד בשתיקה וכלב בקולות ומריבה, לכן ראוי לכלב יותר שכר בעבור ששם נפשו בכפו, וזה הוא שאמר ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת מיהושע, כי יהושע היה לו כוונה אחרת שעבד את יי בשתיקה וכלב בקולות, אבל מי מלא הכבוד כלב מלאו יותר, וזה הוא שאמר וימלא אחרי, זה דעתי בהתרת כל אלו הספקות והוא ענין חשוב מאד.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קטז עמוד א

ולמה כתבה כאן - כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות שנייה. פורענות שנייה מאי היא? - במדבר יא+ ויהי העם כמתאננים. פורענות ראשונה - במדבר י+ ויסעו מהר ה'; ואמר רבי חמא ברבי חנינא: שסרו מאחרי ה'. והיכן מקומה? - אמר רב אשי: בדגלים.

אלשיך יהושע פרק ג - (רבי משה אלשיך, הוא המהר"ם אלשיך, נולד בתורכיה בשנת ה"א רס"ז (1507) ולמד אצל גדולי הדור דאז, ר' יוסף טאיטצק ומרן ר' יוסף קארו. הוא עלה לארץ ישראל, התיישב בצפת, והיה חבר בבית דינו של מרן. בפרשת הסמיכה המפורסמת, הוא הוסיף ע"י מרן בסמיכת הסנהדרין. הוא היה שד"ר (שלוחא דרבנן, היינו שליח מטעם הקהילה לחז"ל לאיסוף כספים לטובת הישוב בצפת) והגיע לכמה קהילות במזרח. מדרשותיו על פרשת השבוע הורכבו פירושו המפורסמים לתנ"ך. תשובותיו הורצו לקהילות רבות במזרח. תלמידו בתורת הנגלה היה ר' חיים ויטאל (מי שהיה תלמידו של האר"י בתורת הנסתר). הוא נפטר אחרי שנת ה"א שני"ג (1593))

אמנם הנה אתרי אומרו כי רצה הקדוש ברוך הוא יהיה ארון הברית אדון כל הארץ מורה להם את הדרך ילכו בה (פסוק ד), הלא יהיה כמו זר נחשב לישראל באומרים הלא עדיין כמעט לא הטהרנו מעון השטים, ואיזה הדרך יחשיבנו יתברך לשלח ארון בריתו לנוחותנו הדרך. על כן סמך ואמר אל יקל ערככם בעיניכם, כי הלא הכינו מעט עצמכם והתקדשו, כי הנה מחר יעשה ה' בהיותו בקרבכם נפלאות, ואין ספק דלא עביד קודשא בריך הוא ניסי לשקרי:

1) תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לג עמוד ב

תנו רבנן: כיצד עברו ישראל את הירדן? בכל יום ארון נוסע אחר שני דגלים והיום נסע תחילה, שנאמר: +יהושע ג+ הנה ארון הברית אדון כל הארץ עובר לפניכם; בכל יום ליום נושאים את הארון והיום נשאוהו כהנים, שנאמר: +יהושע ג+ והיה כנוח כפות רגלי הכהנים נושאים ארון ה' וגו'. תניא: רבי יוסי אומר, בשלשה מקומות נשאו כהנים את הארון: כשעברו את הירדן, וכשהסיבו את יריחו, וכשהחזירוהו למקומו;

2) בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשת בראשית פרשה ה

ויאמר יהושע אל בני ישראל גושו הנה וגו' (יהושע ג ט) ר' הונא אמר זקפן בין בדי ארון, ר' חמא אמר סמכן בין בדי ארון, רבנן אמ' צימצמן בין שני בדי ארון, אמר להם יהושע מזה תדעו כי אל חי בקרבכם (שם שם /יהושע ג' י), ואף בירושלם עומדים צפופים ומשתחיים רווחים, ר' שמואל בר' יונה בשם ר' אחא ארבע אמות לכל אחד ואחד, אמה מכל צד כדי שלא יהא אחד מהם שומע תפילת חברו, ואף לעתיד כן ביום ההוא יקראו לירושלם וגו' (ירמיה ג יז) ר' יוחנן סלק למישל בשלמיה דר' חנינא אשכחיה יתיב דריש הדין פסוקא ביום ההוא יקראו לירושלם כסא י"י ונקוו אליה כל הגוים, [אמר לו ר'] וכי מחזקת היא אתמהא, אמר ליה הקדוש ברוך הוא אומר לה האריכי הרחיבי קבלי אכלוסיך [שני הרחיבי מקום אהלך (ישעיה נד ב)].

3) תהלים פרק פד

- (א) לְמַנְצֵחַ עַל הַגִּתִּית לְבָנֵי קִרְחַת מְזֻמֹּר:
- (ב) מִה יְדִידוֹת מְשֻׁפְנוֹתֶיךָ יִקְנֶךָ צְבָאוֹת:
- (ג) וְנִכְסְפָה וְגַם פְּלִתָה נִפְשֵׁי לְחַצְרוֹת יִקְנֶךָ לְפִי וּבִשְׂרֵי יִרְנְנוּ אֶל אֵל חַי:

4) תלמוד בבלי מסכת מנחות דף מד עמוד א

מעשה באדם אחר שהיה זהיר במצות ציצית, שמע שיש זונה בכרכי הים שנוטלת ד' מאות זהובים בשכרה, שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן. כשהגיע זמנו, בא וישב על הפתח. נכנסה שפחתה ואמרה לה: אותו אדם ששיגר לך ד' מאות זהובים בא וישב על הפתח, אמרה היא: יכנס, נכנס. הציעה לו ז' מטות, שש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סולם של כסף ועליונה של זהב, עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערומה, ואף הוא עלה לישוב ערום כנגדה, באו ד' ציציותיו וטפחו לו על פניו, נשמט וישב לו ע"ג קרקע, ואף היא נשמטה וישבה ע"ג קרקע. אמרה לו: גפה של רומי, שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי. אמר לה: העבודה, שלא ראיתי אשה יפה כמותך, אלא מצוה אחת ציונו ה' אלהינו וציצית שמה, וכתוב בה +במדבר ט"ו+ אני ה' אלהיכם שתי פעמים, אני הוא שעתידי ליפרע ואני הוא שעתידי לשלם שכר, עכשיו נדמו עלי כדי עדים. אמרה לו: איני מניחך עד שתאמר לי מה שמך ומה שם עירך ומה שם רבך ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה, כתב ונתן בידה. עמדה וחילקה כל נכסיה, שליש למלכות ושלש לעניים ושלש נטלה בידה, חוץ מאותן מצעות, ובאת לבית מדרשו של ר' חייא. אמרה לו: רבי, צוה עלי ויעשוני גיורת, אמר לה: בתי, שמה עיניך נתת באחד מן התלמידים? הוציאה כתב מידה ונתנה לו, אמר לה: לכי זכי במקחך, אותן מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו בהיתר, זה מתן שכרו בעה"ז, ולעה"ב איני יודע כמה

5) תלמוד בבלי מסכת מנחות דף נג עמוד ב

דאמר רבי חנינא בר פפא: דבר גדול דברו מרגלים באותה שעה, +במדבר י"ג+ כי חזק הוא ממנו - אל תיקרי ממנו אלא ממנו, כביכול שאפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם.

ילקוט שמעוני יהושע רמז יד

הנה ארון הברית אדון כל הארץ, אמר רבי שמואל בר נחמני כל מקום שנאמר "אדון" עוקר דיורין - ומכניס דיורין, וזה בנין אב לכלם, עוקר כנעניים - ומכניס ישראל, וכן הוא אומר לכן נאום האדון ה' צבאות אביר ישראל וגו' ואשיבה שופטיך כבראשונה:

6) תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לג עמוד ב

תנו רבנן: כיצד עברו ישראל את הירדן? בכל יום ארון נוסע אחר שני דגלים והיום נסע תחילה, שנאמר: +יהושע ג+ הנה ארון הברית אדון כל הארץ עובר לפניכם; בכל יום ויום לוי נושאין את הארון והיום נשאוהו כהנים, שנאמר: +יהושע ג+ והיה כנוח כפות רגלי הכהנים נושאי ארון ה' וגו'. תניא: רבי יוסי אומר, בשלשה מקומות נשאו כהנים את הארון: כשעברו את הירדן, וכשהסיבו את יריחו, וכשהחזירוהו למקומו;

7) מדרש תנחומא פרשת ויקהל סימן ז

ראה מה הארון חביב שהמשכן כלו לא נעשה אלא בשביל הארון שהשכינה בתוכו וכל הנסים שהיו נעשים לישראל בארון היו נעשים לפי שהשכינה בתוכו, ראה מה כתיב בו וארון ברית ה' נוסע לפניו דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה (במדבר י) והיה הורג נחשים ועקרבים ושורף את הקוצין והורג שונאיהן של ישראל, א"ר אלעזר בן פדת בשם ר' יוסי בן זמרא שני ניצוצין יוצאין מבין שני הכרובים והורגים נחשים ועקרבים ושורפין את הקוצין והיה העשן עולה ומתמר וכל העולם מתבסס מן הריח שהיה מוציא והאומות אומרים מי זאת עולה מן המדבר כתמרות עשן וגו' (שיר/השירים/ ג), כיון שהיה מקדים שלשה ימים לתור להם מנוחה יומם ולילה שנאמר וארון ברית ה' נוסע לפניו דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה היה משה אומר באותה שעה קומה ה' וגו' כלומר עמוד והמתן לנו ולא תניח אותנו שנאמר (במדבר י) ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויביך וגו', ובמשריה מה הוא אומר שובה ה' רבבות אלפי ישראל (שם/ במדבר י"/), ראה כמה נסים היו בארון

8) ילקוט שמעוני תורה פרשת בהעלותך רמז תשכז

דבר אחר אלו זכו ישראל לאחד עשר יום היו נכנסין לארץ, אלא מתוך שקלקלו מעשיהם גלגל המקום עליהם ארבעים שנה שנאמר במספר הימים וגו', רבי יהודה אומר אלו זכו ישראל לשלשה ימים היו נכנסין לארץ שנאמר וארון ברית ה' נוסע לפניו דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה וגו' ואין מנוחה אלא ארץ ישראל שנאמר כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה וגו', רבי בנאה אמר אלו זכו ישראל ליום אחד היו נכנסין שנאמר היום אתם יוצאים והיה כי יביאך ה' אל ארץ הכנעני מיד אבא יוסי בן חנן אומר אלו זכו ישראל כיון שעלו פרסות רגליהן מן הים היו נכנסין לארץ שנא' עלה רש מיד כאשר דבר ה' אלהיך לך אל תירא ואל תחת

9) תלמוד בבלי מסכת ערכין דף טו עמוד א

אמר ר' יהודה, עשר נסיונות ניסו אבותינו להקב"ה: שנים בים, ושנים במים, שנים במן, שנים בשליו, אחת בעגל, ואחת במדבר פארן. שנים בים - אחת בירידה ואחת בעלייה. בירידה, דכתיב: +שמות יד+ המבלי אין קברים במצרים. בעלייה, כדרב הונא, דא"ר הונא: ישראל שבאותו הדור מקטני אמנה היו; כדרבה בר מרי; דאמר רבה בר מרי, מאי דכתיב: +תהלים ק"ו+ וימרו על ים בים סוף ויושיעם למען שמו? מלמד שהיו ישראל ממרים באותה שעה, ואומרים: כשם שאנו עולים מצד זה כך מצרים עולים מצד אחר, אמר לו הקב"ה לשר של ים: פלוט אותם ליבשה, אמר לפניו: רבשי"ע, כלום יש עבד שנותן לו רבו מתנה וחוזר ונוטלה הימנו? אמר לו: אני נותן לך אחד ומחצה שבהם, אמר לפניו: רבשי"ע, כלום יש עבד שתובע את רבו? אמר לו: נחל קישון יהיה ערב, מיד פלטן ליבשה, דכתיב: +שמות יד+ וירא ישראל את מצרים מת על וגו'. שנים במים - במרה וברפידים. במרה, דכתיב: +שמות טו+ ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות, וכתב: +שמות יז+ וילך העם על משה; ברפידים, דכתיב: +שמות יז+ ויחנו ברפידים ואין מים לשתות, וכתב: +שמות יז+ וירב העם עם משה. שנים במן - דכתיב: